पवन ऊर्जा निर्मिती धोरण,२००४ अंतर्गत राज्यात पवनऊर्जा प्रकल्प उभारणेसाठीची कार्यप्रकरी

महाराष्ट्र शासन

उद्योगः ऊर्जा च कामगार विभागः शासन् निर्णयः क पवन-२००५/प्रकः २२२२/कर्ना-७. मञ्जलयः मुंबई-४०० ०३२, दिनांकः- ३० जुन, २००५.

वाचाः शासन निर्णय क्रामांक : पवन-२००४/ प्र.क.१२७४/ कता-७, दि २६ फेब्रुवारी,२००४.

प्रस्तावना :

महाराष्ट्र शासनाने दि.२६.२.२००४ रोनी पवनऊमां प्रकल्पांसाठी धौरण जाहीर केलेले आहं तसंच कह शासनापाफंत दि.१० ६ २००३ पासून विद्युत अधिनियम २००३ लागू करण्यान आलेला आहं. त्या अन्वयं बीज निर्मितो प्रकल्प उभारणे किंदा स्वतःच्या वापराकरिता बीज निर्मितो करणे यासाठी कोणत्याही प्रकारची परवानपो घेणे वंधनकारक नाही. तथापि, पवनऊगी प्रकल्पांची निष्कासन व्यवस्था व पोहीच रस्ते पहाऊगीमाफंत विकसित होणार आहंत व त्यासाठी हरित ऊर्जा निर्धाचा वापर केला वाणार आहं खाजगी उत्पादक/विकासक/गृंतवणूकदार योंनी प्रस्तावित केलेल्या पवनऊनी प्रकल्यासाठी पोहीच रस्ते बर्जावणे, निष्कासन व्यवस्था पूर्ववणे व महाराष्ट्रातीक पारेषण व वितरण कंपन्यांच्या विद्युत प्रणालीना (Grid) जोडणे यात समन्वय असणे अल्यंत गर्रचीचे आहे. तसंच विविध उत्पादक, विकासक, पुंतवणूकदार, महाऊजी, राज्यातील पारेषण, वितरण कंपन्या, इतर परवानाधारक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत्त नियासक आयोग आणि शासन यामध्येती समन्वय असणे प्रजाचे आहे. राज्यापध्य पवनऊगी प्रकल्पांचा विकास सुयाग्य रीतीने वहावा, त्यात योग्य तो समन्वय कायम असावा व प्रकल्प विहित कालावधीत कार्यान्वत खावंत, प्रकल्पांची बारकाईने सनियंत्रण व्हाचे, पोहीच रस्ते, निष्कासन व्यवस्था पारेपूर्ण व दीर्घकालीत असावी यादृष्टीने राज्यात पत्रनऊगी प्रकल्प उपारण्यासाठी शासनाच्या धोरणाप्रमाणे कार्यप्रवती निश्चित होणे आक्षर्यक आहे.

शासन निर्णयः

पवन ऊर्जा निर्मिती धीरण, २००४ अंतर्गत उभाराचयाच्या। पवनऊर्जा प्रकलांसाठी खालीलप्रमाण कार्यपध्यती निश्चित करण्यात येत आहे.

- १. महाराष्ट्रामध्ये अपारंपरिक कर्ना साधनांचा, प्रकल्पांचा विकास व विस्तार करण्याच अधिकार महाराष्ट्र कर्जा विकास अधिकरण (महाकर्जा) या संस्थेकड आहेत. त्यामुळ शासनाच्या धोरणाप्रमाणे राज्यामध्ये प्रधनकर्जा प्रकल्पांच्या विकासाचे व विस्ताराचे काम महाकर्जामार्फत करण्यात येईत.
- रे. केंद्र शासनामार्फत महाराष्ट्र राज्यात आर्जामतीस एक्ण २८ एवनकर्जा निर्मितीक्षय स्थळं जाहीर करण्यात आलेली आहेत. त्या स्थळांवर व त्या परिसरात पवनकर्जा प्रकला उभारले जाक शकतात. तसेच यापुढे वेळांवेळी केंद्र शासनाकडून जाहीर होणा या स्थळांचाही त्यात समावंश करण्यात येईल.

- वरील मुद्दा व २ मधील स्थळांच्यांतिरकत खाजगा उद्योजकांनी स्वावयांने वा-याचे पांजपाय करून प्राप्त झालेली संकालत गाहिती महाक्रजांकडे दिल्यास ती भाहिती महाक्रजां केंद्र शासनाच्या अपारंपरिक कर्जा मंत्रालय, तथी दिल्ली यांच्याकडे सदस्य स्थळ पवनळ्यां प्रकल्यासाठी यांग्य असल्याचे जाहीर करायासाठी आपल्या शिकारशीयह सादर करेल.
- ४ प्रवत्तकार्वे प्रकल्पात्ता अधिक क्षत्रों विभिन्नीसाठों को पाचा द्वेग (Wind Velocity) व वा याची कर्णो धनता (Wind Power Density) नास्त असलेल्या प्रवत्तकार्वे निर्मितीसम् स्थळांना महाक्रजोमार्फत प्राथन्य दिले वार्डेल
- प्राप्तन निर्णयानुसार निष्कासन व्यवस्था विकासित करण्याचे काम महाउजी किया खालगी प्रवर्तक महाराष्ट्रातील पारेषण व वितरण कपन्याच्या ताजिक जमाणानुसार व अंदाजपत्रकानुसार करून घेईल. या कामांसाठी लगणान्या निर्णाच्या ५० टक्क रचकम हिस्त उर्जा निर्धायधून अनुदान म्हणून उपलब्ध करूम दिली जाईल व ५० टका रचकम विनव्याजी कर्जाच्या स्वरूपात देण्यात येईल हिस्त उर्जा निधी उपलब्ध वानगा प्रवर्तकोकहुन मुलभूत सुविधा विकाधासाठी प्रति मेणावेट महाउनी ठरलेल ती आंग्रम रक्कम जमा करण्यात येईल व हरित उर्जा निधी उपलब्ध आल्यानंतर शायन निर्णयानुसार गृंतवणुष्ट्यारांच्या अग्रोम रक्कमेचे समायोजन करण्यात येईल.
- खासमी प्रवर्तकांना महाकर्मा आणि राज्यातील पारेषण व वितरण कंपन्यांनी मूलभूत सुविधा निर्माण करण्याची दिलेली समती म्हणने नवीन पारणांतर्गत पवनकर्मा प्रकल्पांना कार्योन्वित करण्याची हमी गाडी
- ण महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोगाने २००७ पर्यंत ७५० मेगावेट क्षमतेचे उद्दिष्ट निश्चीत केलले आहे प्रस्तावित विकास (उत्पादक) गृतवण्यासाने दृश्यपृत सृविधा निर्माण करण्यासाठी तयारी दर्शविल्यानंतर महाज्ञां एक। वेळेल नास्तीत नास्त २५ में व क्षमतेचे पवनक्रां प्रकल्प उभारणी व कार्यान्वित करणसाठी समती देईल च हे प्रकल्प कार्यान्वित करण्यासाठी जास्तीत गास्त १ महिन्यांचा कालावर्थी दिला जाईल

उत्पादक/ विकासक/गुंतवणुकदार यांनी महाराष्ट्र राज्यात आजपर्यत किती प्रकल्प आस्थापित केलेले आहेत याचा आधार धंउन खालीलप्रमाणे उदीष्ट निश्चित करण्यात आलेले आहे.

विकासक/उत्पेदक/गुंतवणुकदार यांनी महाराष्ट्रात पूर्वी आस्थापित केलेली पवनऊनी झमता (मे.बं.)	
निरक	१० में वें पर्यंत
५० में ही. पर्यन व न्यागुढोल	२५ में वं_ पर्यंत

वरील क्षमतेचे प्रकल्प कार्योत्वित केल्यानंतर विकासक/उत्पादक/पुंतवणुकदारांस पृढील प्रकल्प उभारण्यास व कार्योत्वित करण्यास अर्ज करता येदेल उत्पादक/विकासक/गृंतवणुकदारांची विश्वासाहेता व त्यांच्या मार्गोल कामाच्या आहाव्यानुसार पृढील उद्दिष्ट देण्याच अधिकार महासंचालक, महाउर्जा यांना असतील.

- ८. सुरक्षा ठेव . प्रत्यक चिकासक/उत्पादक/गंतवण्कदारांनी त्यांच्या प्रस्तावासीवत सुरक्षा ठेव रक्कम रु. १५ लक्ष प्रांत में च जमा करावी. त्यानंतर त्यांना रेण्यात आलेल्या उदीष्टाप्रमाण ९ महिन्यांच्या कालावधीत प्रवास्य कार्यान्वित करण बंधनकारक सहिल्य सदस्ये प्रकल्य ९ पहिल्यांच्या कालावधीत कार्यान्वित न झाल्यास हो सुरक्षा ठेव अन्न करण्यात गईल घ ती महाजलीच्या विकास निशीमध्ये वर्ग करण्यात गईल
- एकल्प उभारण्यासाठी सर्व खाजगी प्रवर्तक/उत्पादक महाऊर्जाकडे प्रक्रिया शुल्कासह (Application Fee) विहीत नमुन्यात अने करतील (स्वदर्शकरण शुल्क रू.३०००/- प्रति भे.सं) सदर अर्जासीयत खालील कागदपत्र बाडण जावस्यक आहे!-
- प्रवनकर्मा प्रकरम उपारण्यात व गान्या जनाया करण्यत्वे (मोदणोकृत खरेडी खत ७/१२ उतारा, बिपर शंतो परचाना).
 - भू-विज्ञान व खनिकमं विभागाच ना-वरकत प्रमाणात्र
 - विकास आयुक्त (उद्योग), यांच अधिनोदा औद्योगिक वापरासाठोचे ना-करकत प्रभाणात्र
 - Many war smar (Detailed Project Report).
- मायको साईटींग फोन
 - प्रयम विद्युत जीनप्राची तांत्रिक पाहिती। पोटर कर्क, भारवताग्राप्त सर्थचं चाचणी प्रमाणस्य (Type Test Certificate)
- महाराष्ट्रातील परेषण व वितरण कंपन्यांचा विद्युत प्रणालील (Grid-Connectivity) जोडणीसाठी केलंल्या अनेभ्यी प्रत
 - वन विभागाचे भा हरकत प्रभाणपत्र (लए) असन्यास)
- प्रकल्पासाठी आवश्यक त्या सर्व कावदशीर ० वैधानिक वार्वीची पूर्तता प्रकल्पधारकाकड्न केली जाईल उदा. स्थानिक स्वराज्य संस्था, महसूल विधाग, खनिकर्स विभाग, पर्याचरण विभाग, वन विधाग, नागरी उद्दाण विभाग, समूद किनारपट्टी च संरक्षण विभाग यांचे 'ना हरकत प्रमाणपत्र' प्रकल्प धारकाने स्वतः प्राप्त करण बंधनकारक असेन.
 - र्गृतवणूकदारांच्या नाव प्रकलांचा ऑतम प्रसाव प्राप्त द्यांल्यानतर प्रकला उभारण्यासाठी महाऊर्जामार्फत 'मूलभूत सुविधा संपर्ता' प्रदान करण्यात वेहेल सदस्यो संपत्ती प्रदान करण्याचे आधकार खालीलप्रमाणे असनील
 - १० मे वं अमनेपर्यंत (१० में च सहात। महासद्यालक, महाक्रेजों
 - १० में, वं वरील सर्व प्रकल्य अध्यक्ष, महाऊवी
- (२. निर्धारित केलेल्या क्षमनीको कार्योन्वत शेषा-या पवनका प्रकल्प प्रकार्याची महाक्रियोफित झामनी करण्यात यहेल व प्रकल्प उधारण्यासाठी 'मृतसूत सुविधा संमती' देण्यात यहेल त्यापूर्वी प्रवत्तक/विकासक/मृतवण्कदारांनी सक्तम के. ५ तक्ष प्रति में वे. इतक सादरीकरण शृल्क जमा करणे आवश्यक सहील

- १३. राज्यामध्ये उभारण्यात येणारी पद्मकर्णा जिन्नं अपारंपरिक कर्जा स्त्रोत, मंत्रालय, नवी दिल्ली प्राच्या पवनकर्णा धोरणानुसार राष्ट्रीय किंवा आंतरराष्ट्रीय मान्यताप्राप्त संस्थांकडून प्रमाणित असावीत परंतु, केंद्रीय अपारंपरिक कर्णा स्त्रोत, मंत्रालयाच्या धोरणानुसार पवनकर्णा जीनत्रांची कर्मात कमी क्षमता २२५ कि वंट असणे आवश्यक आहे. तसेच पद्मनकर्णा जीनत्रांची यंत्रसामुग्री व पवन विद्युत जिनत्रे ही नवीन असावीत, तसा दाखला प्रवर्तक/उत्पादक यांनी देणे बंधनकारक राहील.
- १४. खानगी प्रवर्तकाने राज्यातील पारेषण व वितरण कंपन्यांच्या संमतीने प्रकल्पाची विद्युत प्रणालीशी (Grid) गोडणी करून प्रकल्प कार्यान्वत करावा प्रकल्प उभारणी पूर्ण झाल्यानंतर तो कार्यान्वित झाल्याबाबताचा अहवाल प्रवर्तकः/ विकासक /गुंतवणूकदाराने महाऊर्णास सादर करणे आवश्यक आहे
- १'५ प्रकल्पासंबंधी दोन अथवा त्यालेक्षा जारन उत्पादक, प्रवर्तक अथवा गृंतवणुकदार यांचेमध्ये काही वाद अथवा वादसदृश परिस्थिती उद्भवल्यास त्याचे निरसन महासंचालक, महाऊजो यांचेमफेत करण्यात येईल. महासंचालक, महाऊजो बांनी दिलेले निर्णय सर्व संबंधितांबर बंधनकारक राहतील.
- १६. पवनऊर्जा प्रकल्पांसाठी राज्य व केंद्र शासनामार्फत लागू असणा या प्रोत्साहनात्मक सवलती वितरित करण्याचे अधिकार महाऊर्जाकडे असतील.
- १७. महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोगाने वेळोवेळी धेतलेले निर्णय वरील प्रकल्पांना बंधनकारक राहतील.
- १८ महाकर्जाने प्रकल्प उभारण्यासाठी दिलेली 'मृत्नभृत सृषिधा संमती' एका विकासक / उत्पादक /गृंतवणूकदारांकडे हस्तांतरीत करता येणार नाहो. तथापि, विकासक/उत्पादक यांचेकडून खाजगा गृंतवणूकदारांकडे महासंचालक, महाकर्जा यांच्या परवानगीने हस्तांतरीत करता येडेल
- १९ वन जीमनीवर पवनकर्ना प्रकल्प उभारण्यासाठी खाजगी विकासक/उत्पादक/गृंगवणूकदारांनो महाकर्णाकडे आवश्यक त्या कागदण्यांसह विहित नमुन्यात अर्ज साहर करावेत. सदर प्रस्तावाची महाकर्णांतर्फ संखील छाननी करून महसूल व वन विभागाच्या शासन निर्णय क्र.एफएलडी /१००३/ सीआर १९४/एफ १० धिनांक २१ ७-२००४ नुसार, वन विभागांकडे शिफारस करण्यात येईल.
- २०. प्रकल्प कार्यान्वित झाल्यान्तर, गुंतवणुकदार आपल्या खेच्छेने प्रकल्पाला लागू असणाया अटी व शती सहीत प्रकल्पाची विक्री कर शकतील अशा प्रकारच्या खरेदी विक्रीस महासंचालक, महाऊर्जा यांची परवानगी धेणे बंधनकारक राहोल.
- २१. काही कारणांस्तव पुतवणूकदाराला प्रकल्पातील एक किया एकापेक्षा जास्त पवन जीनत्रे दूस-या विकाणी स्थलांतर करावयाचे असल्यास महासंचालक, पहाऊर्जा यांचे संमतीने करता यंतील.

आस्थापित आलंक्या पवनकर्जा प्रकल्यांच्या विद्युत मनिश्रांची जागा बदलासाठी व पालको हरकाचे हस्तांतरण करण्यासाठी परवानगी देण्याचे अधिकार महासंचालक, महाऊर्जा यांना राहतील. यासाठी मृतवण्यकदारांना प्रक्रिया शुल्क म्हणून रू २ लाख प्रति पवन विद्युत जनित्र वाप्रमाणे रक्कम महाऊर्जाकडे जमा कराबी लागेल गरंतु, जो पवन विद्युत जनित्रे दि.१२-३-९८ च्या धोरणानुसार

आस्थापित झालेली आहेत व ज्यांना विक्रीकराची सबलत लागू आहे अशा प्रवन विद्युत जीनगांची जामा बदलांना परवानगी देणेचे आदेश शासन स्वतंत्ररित्या निर्गमित करेल.

- पष्ठनऊर्णा प्रकल्पांचा विकास होण्यासाठी पोहोच रस्त्यांची आवश्यकता असते. पवनऊर्णा प्रकल्पांचा बेधाने विकास होण्यासाठी व निर्धारित लक्ष्य विहीत कॉलाबधीत पूर्ण करण्यासाठी शासन मान्य प्रकल्प अहवालाप्रमाण महाऊर्जा पोहोच रस्त्यांचे काम सार्वजीनक बांधकाम विभाग किंवा महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळामार्फत करून घेईल. त्याचा १०० टक्के खर्च हरित ऊर्जा निधीतुन भागांवण्यात येईल
 - पबनकर्जा प्रकल्पांसाठीच्या रस्त्यांच्या देखभाल व दुरुस्तीसाठी २००४-०५ या आर्थिक वर्षापासून दिनांक २५ ऑगस्ट, २००४ पर्यंत आर्थ्यापित केलेल्या पबनकर्जा प्रकल्पधारकांकडून रू १०,०००/- प्रति में.वं. प्रतिवर्ण व त्यानंतर भविष्यात आस्थापित होणाया भवनकर्जा प्रकल्प धारकांकडून रू १५,०००/ प्रति गंगावट प्रतिवर्ष महाकर्जातफे आकारणों करण्यात वेईल. त्यातून पाहाच रस्त्यांची देखभाल व दुरुस्तीचा खर्च भागविष्यात येईल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल पांच्या आदेशानुसार व नावाने.

) (विस्थानिक स्थाप) सम्बद्धाः अधिकारी

 महासंचालक, महाराष्ट्र ऊर्जा विकास अधिकरण, मगडा कर्मीशञ्चल कोम्प्लेवय, जिल्लानण/ समीर, येरवडा, पुणे

२) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत यंडळाची सुत्रधारी कंपनी, मर्यापित , होगकान

चंक बिल्डींग, फोर्ट, भूगई- ४०० ००१

 ह्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य पारेषण कपनी, मयोदित , प्रकाशणेण, बांद्रा-कुर्ला कॉमलेक्स, बांद्रा (पूर्व), मृथई- ५१

ह्यावस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र शका (बीज) नितरण कपनी, सर्वावित, प्रकाशगड, बांडा

(पूर्व), मुंबई-५१

- ५) त्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य बीज निर्मिती कंपनी. मर्यादत, प्रकाशगड, बांद्रा (पृथं), मुंबई-५१
- ६) अप्पर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- प्रधान राचिव (नियोजन), वित्त विभाग,गंत्रालय, मुंबई-३२
- ८) सचिव (उद्योग), उद्योग, ऊर्जा व कामपार विभाग, संवालय. श्वंड ३२

९) विकास आय्वत, (उद्योग), उद्योग संचालनालय, मुंबई-३२

१०) मुख्य ऑश्रयंता (विद्युत), पहाराष्ट्र शासन, सार्वनांतक वशिकाम विभाग प्रशासकीय इमारत. ३ स मजला, रामकृष्ण चेंब्रकर मार्ग, चेंब्र (पूर्व), मुंबर्ड-७१

११) स्यवस्थापकीय संचालक, सिकॉम, भूवई

- १२) पृख्य कार्यकारी ऑथकारी, महासाट् आंधारिक विकास महामहळ, मरोळ, अंधरी (प्रचे). मृबइं-९३
- १३) निवहनम्ती (ऊर्जा ७)